

ANALIZA WYBRANYCH ŹRÓDEŁ ZASILANIA W ŚRODKI PIENIĘŻNE LUBUSKIEGO SYSTEMU FINANSOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2009-2013

*Mateusz BUDYNEK, Weronika DOROZIŃSKA, Adrianna DYBIKOWSKA,
Krzysztof GARDZIEJ, Monika KOZAK
Uniwersytet Zielonogórski
Karolina MATERNE
Universität Potsdam*

Streszczenie: Artykuł podejmuje problematykę wpływu zewnętrznej instytucji finansowej jaką jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na stymulowanie działań proekologicznych w sektorze przedsiębiorstw produkcyjnych. Ponadto analizie zostały poddane ustawowe formy zasilania Funduszu w środki pieniężne oraz ich wpływy z poszczególnych ekonomicznych instrumentów zasilania w latach 2009-2013.

Słowa kluczowe: WFOŚiGW, finansowanie ochrony środowiska, fundusze celowe, przedsiębiorstwa produkcyjne

WSTĘP

Wzór współczesnych działań przedsiębiorstw produkcyjnych, kształtowanych przez paradygmat zrównoważonego rozwoju i jego operacjonalizację na poziomie mikroekonomicznym ukierunkowany jest na zaspokajanie coraz większych proekologicznych potrzeb, wyrażanych przez konsumentów produktów przedsiębiorstwa, jak i system prawa określający ramy jego funkcjonowania na rynku. Ich realizacja w praktyce skupia się głównie na ograniczaniu negatywnej presji na środowisko przy jednoczesnym pokonywaniu barier jakimi są dostępne środki finansowe. Kumulacja wdrażania różnych programów ochrony poszczególnych elementów środowiska spowodowała, że działania podejmowane przez przedsiębiorstwa zmierzające do poprawy stanu środowiska naturalnego nie byłyby wystarczająco efektywnymi przedsięwzięciami gdyby nie zewnętrzne źródła finansowania.

Niezbędnym elementem wspierającym osiągnięcie celów polityki ekologicznej państwa stała się więc samodzielna instytucja finansowa jaką jest Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Funkcjonowanie Funduszu, wpisane w sytuację zwiększających się potrzeb niwelowania niepożądanego oddziaływania na środowisko oparte jest na finansowaniu działań z majątku własnego oraz obsłudze dofinansowań z unijnych środków funduszy strukturalnych. Przynależność do Unii Europejskiej to bowiem nie tylko zobowiązania Traktatu Akcesyjnego, ale i większe możliwości finansowania działań zmierzających do realizacji podstawowych i strategicznych celów, szczególnie w obliczu konieczności zabezpieczenia wkładu własnego przez beneficjentów korzystających z unijnych dofinansowań. W poprzedniej perspektywie finansowej, czyli w latach 2007-2013 Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze był organizacyjnie umiejscowiony w dwóch programach operacyjnych: Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko oraz Lubuskim Regionalnym Programie Operacyjnym. Środki, którymi zarządzał

oraz wpływy jakie uzyskał pozwoliły na ukazanie ogromnego wpływu Funduszu na realizację przedsięwzięć w dziedzinie ekologii.

BUDOWA REGIONALNEGO SYSTEMU FINANSOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA NA PRZYKŁADZIE WFOŚIGW W ZIELONEJ GÓRZE

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) w Zielonej Górze jest instytucją ochrony środowiska, wspierającą konkretne działania realizowane na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej. WFOŚiGW udziela wsparcia finansowego, dzięki czemu przyczynia się do realizacji polityki ekologicznej regionu i państwa oraz umożliwia wywiązanie się ze zobowiązań Traktatu Akcesyjnego z Unią Europejską. Generalnym celem Funduszu jest *„poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku”* [5]. Przedsięwzięcia, które są dofinansowywane ze środków Funduszu realizowane są w takich dziedzinach jak: ochrona wód, gospodarka wodna, edukacja ekologiczna, ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami, ochrona atmosfery, ochrona przyrody, monitoring środowiska oraz nadzwyczajne zagrożenia [12]. W Zielonej Górze, ze względu na uwarunkowania województwa, strategia działania WFOŚiGW w Zielonej Górze w latach 2009-2013 oparta była przede wszystkim o działania na rzecz ochrony przed zanieczyszczeniami wód powierzchniowych i podziemnych, ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza, zwiększania skuteczności przeciwpowodziowej, racjonalizacji gospodarki odpadami stałymi, ochrony przyrody, poszerzania obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, racjonalnego wykorzystywania zasobów leśnych oraz wdrażania europejskich norm ochrony środowiska. Za cel nadrzędny Fundusz postawił *„zrównoważony rozwój województwa, w którym ochrona środowiska ma znaczący wpływ na przyszły charakter regionu i równocześnie wspiera jego rozwój gospodarczy i społeczny”* [[12]].

Budowa funduszu ochrony środowiska przebiegała trzyetapowo. Etap pierwszy obejmował lata 1974-1982 i polegał na utworzeniu pierwszego celowego Funduszu Gospodarki Wodnej na mocy ustawy Prawo Wodne w roku 1974 oraz utworzeniu Funduszu Ochrony Środowiska na mocy ustawy o Ochronie i Kształtowaniu Środowiska w roku 1980. Na tym etapie powstały również Centralny Fundusz Gospodarki Wodnej oraz Centralny Fundusz Ochrony Środowiska. Drugim etapem prac, na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 roku o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska i ustawy Prawo Wodne było połączenie, 1 lipca 1989 roku, obu funduszy w jeden oraz utworzenie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na szczeblu centralnym i funduszy wojewódzkich na szczeblach regionalnych. Fundusz centralny otrzymał osobowość prawną, a fundusze regionalne podporządkowane były wojewodom. Trzeci etap to nadanie, w 1993 roku osobowości prawnej funduszom wojewódzkim, a także utworzenie funduszy gminnych, zarządzanych przez samorządy lokalne. W 1998 roku wprowadzono zmiany w dotychczasowych funduszach wojewódzkich, na co wpływ miała reforma samorządowa. Utworzono również fundusze powiatowe, do których zadań należało zajmowanie się inwestycjami ponad gminnymi, przede wszystkim składowaniem i unieszkodliwianiem odpadów [[14]]. W roku 2010 jednak przepisy ustawy o Prawie Ochrony Środowiska zostały znowelizowane, a gminne i powiatowe fundusze ochrony środowiska zostały zlikwidowane.

Przychody z tytułu opłat i kar stały się dochodami tych jednostek, natomiast należności i zobowiązania stały się należnościami i zobowiązaniami gmin i powiatów. Przekształcono również Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w państwową osobę prawną, a fundusze wojewódzkie w samorządowe osoby prawne [[1]]. Powyższe etapy przedstawia tabela 1.

Tabela 1.

Etapy powstawania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	
Etap I	
1974 rok	Utworzenie pierwszego celowego Funduszu Gospodarki Wodnej
1980 rok	Utworzenie pierwszego celowego Funduszu Ochrony Środowiska
Etap II	
1989 rok	Utworzenie Narodowego Funduszu Ochrony i Środowiska na szczeblu centralnym Nadanie osobowości prawnej Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Utworzenie Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na szczeblach regionalnych
Etap III	
1993 rok	Nadanie osobowości prawnej Wojewódzkim Funduszom Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Utworzenie Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
1998 rok	Utworzenie Powiatowych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
2010 rok	Likwidacja Powiatowych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Likwidacja Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Przekształcenie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w państwową osobę prawną Przekształcenie Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w samorządowe osoby prawne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: WFOŚiGW w Zielonej Górze. "Historia powstania wojewódzkich funduszy ochrony środowisk." Internet: http://www.wfosigw.zgora.pl/wfzg/dok.php?kod_str=305 [Apr. 12, 2015].

W Zielonej Górze pierwsze posiedzenie Rady Nadzorczej odbyło się 30 lipca 1993 roku. W województwie lubuskim istniał wtedy również Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gorzowie Wielkopolskim, jednak zgodnie z ustawą z dnia 13.10.1998 roku Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133 poz. 872), z dniem 01.01.1999 roku, rolę Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w województwie lubuskim objął Fundusz w Zielonej Górze, stając się jednocześnie prawnym następcą byłego Funduszu w Gorzowie Wielkopolskim [[14]]. Organami Funduszu są Rada Nadzorcza i Zarząd, które na posiedzeniach podejmują uchwały w sprawach należących do ich własności. Z posiedzeń sporządzane są protokoły, przechowywane w Biurze Funduszu, odpowiedzialnym za obsługę organów Funduszu. Rada nadzorcza liczy 7 członków i reprezentowana jest przez Przewodniczącego, którego wyznacza minister właściwy do spraw środowiska. Wiceprzewodniczący, który z upoważnienia Przewodniczącego może reprezentować Radę oraz Sekretarz Rady wybierani są przez członków Rady Nadzorczej. Posiedzenia Rady odbywają się nie rzadziej niż raz na 2 miesiące. Drugi organ Funduszu, czyli Zarząd liczy 4 członków: Prezesa i jego zastępców, którzy są powoływani i odwoływani przez Zarząd Województwa Lubuskiego. Posiedzenia Zarządu zwoływane są co najmniej raz w miesiącu. Biuro Funduszu natomiast działa za pomocą komórek organizacyjnych – wydziałów oraz

jedno i wieloosobowych stanowisk pracy, gdzie trwałym elementem struktury Funduszu są wydziały: Funduszy Europejskich, Ekspertyz Ekonomiczno- Inżynierskich, Finansowo-Księgowy oraz Administracyjno-Biurowy. Pracą biura kieruje Prezes Zarządu [10].

USTAWOWE FORMY ZASILANIA W ŚRODKI PIENIĘŻNE FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

WFOŚiGW w Zielonej Górze działa zgodnie z polityką ekologiczną państwa oraz w harmonii z celami jakie stawia przed nim strategia zrównoważonego rozwoju na terenie województwa lubuskiego. Jego statut został nadany Uchwałą Nr XLVIII/480/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 30 marca 2010 roku, a Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze zaczął stanowić samorządową osobę prawną [[13]]. Zielonogórski Fundusz posiada własny majątek, który przeznacza na pokrycie bieżących kosztów oraz finansowanie zadań określonych w ustawie o prawie ochrony środowiska. Majątek Funduszu nie pozwoliłby jednak w pełni realizować postawionego przed nim, bardzo istotnego w dzisiejszych czasach celu jakim jest dbanie o ochronę środowiska. Finansowanie przez WFOŚiGW odbywa się więc w formie pożyczek i dotacji zgodnie z istniejącymi zasadami, statutem Funduszu i prawem UE. Fundusz ocenia i wybiera wnioski w oparciu o "Kryterium wyboru przedsięwzięć dofinansowanych ze środków Funduszu" zaś pomoc finansowa i jej zakres pochodzi z "Ogólnych zasad dla ubiegających się o pomoc finansową ze środków Funduszu" [6]. Dokumenty są uchwalane przez Radę Nadzorczą Funduszu i każdy może zapoznać się z nimi zanim złoży swój wniosek, bowiem są one ogólnodostępne.

Fundusz w Zielonej Górze zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku uzyskuje wpływy między innymi z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, na które składają się [[13]]: wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pobór wód i składowanie odpadów. Również w tym samym ustępie 401 artykułu wyżej wymienionej ustawy Fundusz otrzymuje wpływy finansowe z tytułu kar administracyjnych wynikających z przekroczenia lub naruszenia korzystania ze środowiska, a także kar pieniężnych wymierzanych na podstawie art. 80 ust. 1-9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz art. 9 ust. 1 i 2, art. 9 ust. 1, 2 i 4, art. 9 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Fundusz otrzymuje wsparcie finansowe również z poza granic kraju. Unia Europejska przekazuje dla WFOŚiGW zasoby finansowe z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), które przeznaczone są na programy pomocowe mające na celu rozwój potencjału społeczno- gospodarczego Polski. Do programów finansowanych z EFRR zaliczamy [[3]]:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ);
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych dla województw- dla Zielonej Góry Lubuski Regionalny Program Operacyjny (LRPO);
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG);
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW);
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna (PO PT);

- Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PO EWT).

Na mocy porozumień podpisanych z Ministrem Środowiska i Zarządem Województwa Lubuskiego z 2007 roku, Fundusz jest Instytucją Wdrażającą dwa pierwsze priorytety (Gospodarka wodno- ściekowa i Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi) zawartych w programie POIiŚ [8]. Jest również jednostką pośredniczącą II stopnia dla priorytetu III (Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego) [7], uwzględnionych w programie LRPO. Dzięki temu, przedsiębiorstwa wdrażają, stanowiącą fundament Unii Europejskiej politykę zrównoważonego rozwoju i osiągają jej długookresowe cele [4]. Przedsięwzięcie zostało przydzielone Funduszowi ze względu na konieczność obsługi środków unijnych na terenie województwa lubuskiego.

Poza pieniędzmi otrzymanymi z Unii Europejskiej, Fundusz pozyskuje środki finansowe dzięki dobrowolnym wpłatom, zapisom i darowiznom pochodzącym od osób fizycznych i prawnych. Istotnym źródłem wpływów Funduszu są także środki uzyskane z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Pieniądze, które każdego roku wpływają na konto Funduszu pochodzą z budżetu państwa jak i samorządów terytorialnych w formie dotacji. Samorzady terytorialne przekazują również pieniądze Funduszowi z tytułu nadwyżek gminnych budżetów, jednak pieniądze te nie są przekazywane regularnie tak jak dotacje.

Środki finansowe uzyskiwane przez Fundusz pochodzą także z zaciągniętych kredytów oraz pożyczek głównie w Banku Ochrony Środowiska, z którym Fundusz współpracuje od wielu lat. Jeżeli wspomniano o sektorze bankowym, należy nadmienić, iż kolejnym ważnym źródłem dochodu WFOŚiGW są odsetki wynikające z tytułu spłaty rat zaciąganych kredytów przez beneficjentów. Fundusz prowadzi również operacje na rynku kapitałowym, co stanowi dodatkowe źródło przychodów. Czasowo wolne środki inwestuje w papiery wartościowe oraz lokaty we współpracy z: Kredyt Bank S.A. oddział Zielona Góra, Bankiem Ochrony Środowiska oddział w Zielonej Górze, PKO B.P. w Zielonej Górze, Bankiem Rozwoju Eksportu oddział w Gorzowie Wlkp. oraz Domem Maklerskim BH w Warszawie.

ANALIZA WPLYWÓW DO SYSTEMU Z POSZCZEGÓLNYCH EKONOMICZNYCH INSTRUMENTÓW ZASILANIA W LATACH 2009-2013

Wysokość wpływów, szacowana w planie strategii sporządzanym dla zaplanowania wydatków na każdy rok na tle lat 2009-2013 wyglądała dość zróżnicowanie. Zestawienie środków jakie wpłynęły na konto WFOŚiGW za pośrednictwem opłat, kar, funduszy europejskich oraz zysków kapitałowych w latach 2009-2013 kształtowały się następująco:

W roku 2009 wszystkie wpływy Funduszu ogółem wyniosły 37.012.169,56 zł, zaś poszczególne jego składowe pochodziły z kilku źródeł, m.in. [[16]]:

- dotacja z budżetu państwa 2.725.824,59 zł, początkowo wyższa, jednak niewykorzystana w całości została zwrócona;
- przychody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i za wprowadzanie w nim zmian 12.720.955,51 zł;
- przychody z tytułu kar 34.148,05 zł;
- przychody z tytułu operacji kapitałowych 3.512.117,38 zł;
- wpływy z pożyczek to 18.019.124,03 zł, w tym:
 - zwrot pożyczonego kapitału 16.642.068,63 zł;

- wpływy z tytułu oprocentowania i odsetek za zwłokę 1.377.055,40 zł.

W roku 2010 uzyskano 33.470.490,39 zł wpływów, a pochodziły one z następujących źródeł [[16]]:

- z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska 12.828.891,47 zł;
- przychody z tytułu kar za naruszanie wymagań stawianych przez Fundusz 6.200,08 zł;
- przychody z tytułu operacji kapitałowych i innych wpływów 4.619.070,62 zł;
- wpływy wynikające pomocy pożyczkowej dla beneficjentów 16.016.328,22 zł, w tym:
 - zwrot pożyczonego kapitału 14.735.271,73 zł;
 - wpływy z tyt. oprocentowania i odsetek za zwłokę 1.281.056,49 zł.

W roku 2011 wpływy ogółem wyniosły 38.345.420,48 zł zaś poszczególne ich instrumenty to [18]:

- przychody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska 13.395.095,66 zł;
- przychody z tytułu kar za naruszanie wymagań stawianych przez Fundusz w obszarze ochrony środowiska 11.286,37 zł;
- przychody z tytułu operacji kapitałowych i innych wpływów 3.571.114,77 zł;
- dotacje budżetowe 1.804.161,72 zł;
- wpływy wynikające z pomocy pożyczkowej dla beneficjentów 19.563.761,96 zł.

W roku 2012 suma wpływów wyniosła 37.084.444,81 zł, a uzyskane środki pochodziły z [10]:

- przychodów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska 13.446.266,30 zł;
- przychodów z tytułu kar za naruszenia wymagań Funduszy w obszarze ochrony środowiska 103.274,10 zł;
- przychody z tytułu operacji kapitałowych i innych wpływów 5.401.503,76 zł;
- dotacje budżetowe 1.340.720,80 zł;
- wpływy z pomocy pożyczkowej dla beneficjentów 16.792.679,94 zł.

W roku 2013 przychody ogółem wyniosły 28.123.882,11 zł i pochodziły z poszczególnych instrumentów [11]:

- z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska 7.062.241,17 zł;
- z tytułu kar pieniężnych nakładanych za naruszenie wymagań Funduszu w obszarze ochrony środowiska 148.608,90 zł;
- nadwyżka dochodów gminnych 188.562,33 zł;
- z tytułu operacji kapitałowych i innych wpływów 3.716.166,53 zł;
- dotacje budżetowe 1.221.431,61 zł;
- wpływy z pomocy pożyczkowej dla beneficjentów 15.786.871,57 zł.

Zestawienie powyższych danych prezentuje tabela 2.

Poza wymienionymi w tabeli 2 wpływami jakie uzyskał Fundusz, należy dodać 2 725 824,59 zł uzyskane w 2009 roku z budżetu państwa, jako dotacja rozwojowa dla beneficjentów POIiŚ a także 188 562,33 zł uzyskanych z nadwyżek gminnych dochodów w 2013 roku. Warto również wspomnieć, że łączna suma otrzymanych środków z UE w latach 2009-2013 wynosiła 500 480 025,45 zł (187 570 602,72 zł POIiŚ, 312 909 422,73 zł LRPO) [9].

Przedstawione dane wskazują, że największe źródło przychodu WFOŚiGW w Zielonej Górze stanowią wpływy wynikające z działalności pożyczkowej, pokrywające aż 49,8% (86 178 765,72 zł) wszystkich środków uzyskanych przez Fundusz w latach 2009-2013 (zwroty pożyczonego przez przedsiębiorców kapitału wynoszą 36,7% (63 539 765,72 zł) całości). Prawie równie dużą pulę stanowią wpływy z tytułu opłat i kar, wynoszące 34,5% (59 756 967,61 zł) wszystkich przychodów. Operacje kapitałowe przyniosły zysk w wysokości 11,4% (19 717 203,26 zł) całego budżetu, a wpływy z tytułu oprocentowania i odsetek za zwłokę 4,3% (7 517 406,55zł). Dotacje budżetowe na obsługę POIiŚ i LRPO stanowiły zaledwie 3,8% (6 516 156,64 zł) wszystkich wpływów.

Tabela 2.

Wykaz wpływów w zł. uzyskanych przez Fundusz w latach 2009-2013

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
Wpływy z tytułu opłat i kar	12755103,56	12835091,55	13406382,03	13549540,40	7210850,07
Przychody z tytułu operacji kapitałowych i inne wpływy	2409347,67	4619070,62	3571114,77	5401503,67	3716166,53
Dotacje budżetowe na obsługę programów POIiŚ oraz LRPO	1102769,71	1047072,80	1804161,72	1340720,80	1221431,61
Wpływy wynikające z działalności pożyczkowej	18019124,03	16016328,22	19563761,96	16792679,94	15786871,57
W tym: zwrot pożyczonego kapitału	16642068,63	14735271,73	17966697,76	15 121986,13	14195334,92
Wpływy z tyt. oprocentowania i odsetek za zwłokę	1377055,40	1281056,49	1597064,20	1670693,81	1591536,65
RAZEM	34560630,66	34751546,88	38138322,96	37414417,82	28305424,82

Źródło: Sprawozdanie Zarządu z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w latach 2009-2013.

Aby przeanalizować wpływy i porównać zmiany zachodzące w ogólnych dochodach Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w latach 2009-2013 wykorzystany został wskaźnik dynamiki, który pozwolił ustalić poziom wzrostu lub spadku badanego zjawiska. Do pomiaru dynamiki użyty został wzór na przyrost względny o podstawie łańcuchowej, który określa o ile procent poziom zjawiska w okresie badanym wzrósł lub zmalał w porównaniu do okresu poprzedniego [[2]]:

$$\frac{a_2 - a_1}{a_1} \times 100\%$$

gdzie:

a_1 – wpływy do systemu w roku bieżącym

a_2 – wpływy do systemu w roku poprzednim

W pierwszym analizowanym roku, czyli 2009, wpływy wyniosły 37 012 169,56 mln złotych (tabela 3) [[16]]. W roku 2010 dochody Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze zmalały i były równe 33 470 490,39 mln złotych [17], a dynamika w porównaniu do roku poprzedniego wyniosła -9,57%. Rok 2011 przyniósł wzrost wpływów o 14,56% i wyniosły one 38 345 420,48 mln zł [18]. W kolejnych latach znowu odnotowano tendencje spadkowe i tak, w roku 2012 dynamika wpływów wyniosła 3,29%, co jest skutkiem zmniejszenia wpływów do 37 084 444,81mln zł [10],

natomiast w roku 2013 wpływy wyniosły tylko 28 123 882,11mln zł [11] i w porównaniu do roku 2012 zmalały aż o 24,16%.

Tabela 3.

Ogólne wpływy do WFOŚiGW w Zielonej Górze w latach 2009-2013 i ich dynamika

Rok	Wpływy ogółem	Dynamika
2009	37 012 169,56	-
2010	33 470 490,39	-9,57%
2011	38 345 420,48	14,56%
2012	37 084 444,81	-3,29%
2013	28 123 882,11	-24,16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. Sprawozdania. Internet: http://www.wfosigw.zgora.pl/wfzg/dok.php?kod_str=248 [Apr. 17, 2015].

PODSUMOWANIE

Instytucja, jaką jest Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w znacznym stopniu wspiera samorząd wojewódzki w realizowaniu strategicznych celów związanych z ochroną przyrody w sektorze przedsiębiorstw produkcyjnych, stymulując go do podejmowania działań zmierzających ku poprawie stanu środowiska naturalnego. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż działalność Funduszu skupia się na skutecznym wspomaganii proekologicznych przedsięwzięć podmiotów gospodarczych działających w regionie dzięki właściwemu systemowi zasilającego go w środki pieniężne, przeznaczane później na różne formy pomocy. Fundusz jest bowiem w głównej mierze zasilany przez przedsiębiorstwa, a największe przychody uzyskuje dzięki działalności pożyczkowej i zwrotom pożyczonego kapitału od przedsiębiorców. Znaczne wpływy z tytułu opłat i kar będące oprócz działalności pożyczkowej jednym z głównych źródeł dochodu, świadczą również o istnieniu filozofii w myśl której „zanieczyszczający płaci”, ponosząc w ten sposób konsekwencje za dewastację i zanieczyszczanie środowiska. Należy zauważyć również, że przychody Funduszu będące w latach 2009-2012 na zbliżonym poziomie, w roku 2013 znacznie zmalały. Wiąże się to ze znacznym spadkiem klimatu koniunktury gospodarczej w tym okresie, obniżeniem się popytu na dobra i usługi wśród konsumentów, spadkiem sprzedaży i pogorszeniem się sytuacji finansowej przedsiębiorstw, co w efekcie mogło doprowadzić do mniejszego zainteresowania działaniami w sferze ochrony środowiska.

LITERATURA

- [1] M. Cyrankiewicz. "Zadania funduszu przejmują budżety gmin i powiatów." Internet: <http://prawo.rp.pl/artukul/419013.html>, *Rzeczpospolita Prawo*, 2010, [Apr. 12, 2015].
- [2] J. Czempas. *Elementy statystyki*. Dąbrowa Górnicza, 2000, s. 25-26.
- [3] "Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego." Internet: <http://www.fundusze-strukturalne.pl/efrr.html> [Apr. 05, 2015].
- [4] L. Kaźmierczak- Piwko. (2012) "Rozwój instrumentów zrównoważonego rozwoju sektora przedsiębiorstw." *Management Systems in Production Engineering*. [On- Line]. 4(8). Available: http://wydawnictwo.panova.pl/pliki/08_2012/2012_8_08_PL.pdf [May 05, 2015].

- [5] B. Kosiarkiewicz. "20-lecie WFOŚiGW: 20 lat wspierania ochrony środowiska w woj. lubuskim (WFOŚiGW w Zielonej Górze)." Internet:
http://www.mos.gov.pl/artukul/70_archiwum/20921_20_lecie_wfosigw_20_lat_wspierania_ochrony_srodowiska_w_woj_lubuskim_wfosigw_w_zielonej_gorze.html Jul. 4, 2013 [Apr. 12, 2015].
- [6] B. Kosiarkiewicz. "Działalność Funduszu." Internet:
http://www.wfosigw.zgora.pl/bip/dok.php?kod_str=10070, *Biuletyn Informacji Publicznej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze*, 2003 [Apr. 05, 2015].
- [7] "Lubuski Regionalny Program Operacyjny 2007 – 2013." Internet:
<http://www.wfosigw.zgora.pl/lrpo/dok.php?a=k1&b=1010> [Apr. 05, 2015].
- [8] "Program Operacyjny Infrastruktury i Środowiska 2007 – 2013." Internet:
<http://www.wfosigw.zgora.pl/poii/dok.php?a=k1&b=1010> [Apr. 05, 2015].
- [9] Sprawozdanie Zarządu z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w latach 2009 – 2013.
- [10] Sprawozdanie Zarządu z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w 2012 roku, Załącznik do uchwały nr 000/07/13 Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Zielonej Górze z dnia 5 kwietnia 2013 roku.
- [11] Sprawozdanie Zarządu z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w 2013 roku, Załącznik do uchwały nr 000/02/14 Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Zielonej Górze z dnia 17 marca 2014 roku.
- [12] Statut Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, Załącznik do uchwały Nr XLVIII/480/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 30 marca 2010 roku.
- [13] Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2009-2012, Załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej nr 19/08 z dn. 26 września 2008r.
- [14] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Dz. U. 2001 Nr 62 poz. 627.
- [15] Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. "Historia powstania wojewódzkich funduszy ochrony środowisk." Internet:
http://www.wfosigw.zgora.pl/wfzg/dok.php?kod_str=305 [Apr. 12, 2015].
- [16] Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. "Sprawozdanie 2009." Internet:
http://www.wfosigw.zgora.pl/wfzg/dok.php?kod_str=259 [Apr. 17, 2015].
- [17] Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. "Sprawozdanie 2010." http://www.wfosigw.zgora.pl/wfzg/dok.php?kod_str=260 [Apr. 17, 2015].
- [18] Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. "Sprawozdanie 2011." Internet:
http://www.wfosigw.zgora.pl/wfzg/dok.php?kod_str=261 [Apr. 18, 2015].